

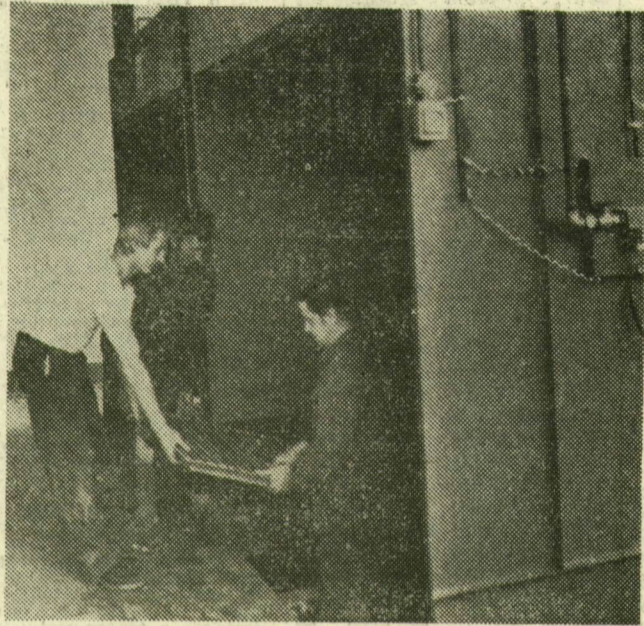
MÁV-üzemben Korszerű, új műhelyek

A MÁV Távközlő és Biztosítóberendezési Építési Főnökségnek 22-es számú üzeme Szegeden, a Tiszapályaudvar mellett található. A szegedi kisüzem — amely a budapesti központú főnökség háttérparát teremt meg — vasúti mechanikai és jelfogófüggéses biztosítóberendezések gyártásával és előszerelésével foglalkozik.

Műhelyekben mintegy 160-féle terméket gyártanak, közülük többet — mint például az állomások külső téri hangosításához szükséges típusalkatrészeket és mechanikus biztosítóberendezéseket — az országban egyedül itt készítenek. Gyártási tevékenységük mellett a megfelelő kapacitás kihasználása érdekében mindinkább előtérbe kerülnek az előszerelési és a külső téri szerelési munkák.

Árva Gábor üzemvezető irodájában a falon levő vasúti térképről mindig leolvasható, hogy munkásaik hol dolgoznak, illetve mely állomásokra szállítják a biztosítóberendezésekhez szükséges szerelvényeket. Jelenleg Záhonytól Dombóvárig tucatnyi állomáson dolgoznak a szegedi szerelők. Kedvező munkaerőhelyzetük lehetővé tette, hogy árkász, lánctalpas kábelkihúzó és ároktakaró munkagépeket saját maguk javítsák, sőt kisebb építészeti munkáknak is dolgozhatnak.

Minden munkát rendkívül mostoha körülmények között, szétszórtan, hat helyiségben végzik. Egyik-másik munkahelyre csak igen nagy jóindulattal lehet ráfogni a műhely elnevezést. E kedvezőtlen helyzetet igyekeztek változtatni a vállalat vezetői, amikor a MÁV Vezérgazdaság támogatásával korszerű, minden igényt kielégítő új műhelycsarnok építéséhez fogtak hozzá 1982 őszén. Az egy-szintes, két épületből álló új műhely alapterülete

Somogyi Károlyné felvétele
A festőműhelyben már az utolsó elemeket szerelik helyükre

mintegy 740 négyzetméter. A DELEP kivitelezésében megvalósult beruházás értéke megközelíti a 12 millió forintot, s ez 300 ezer forinttal kevesebb a tervezettnél. Az átadás eredeti határideje az elmúlt év vége lett volna, de a festőműhely különleges padlóburkolatával az Országos Szakipari Vállalat csak most készült el.

Az egyik épületben a zárt technológiájú festőműhelyt helyezték el, itt végzik majd a külsőtéri szerelvények (a fényjelzők, a hangosító berendezések, a váltóhajtómű szerelvények, stb.) festését. E műhely kialakításának előzménye, hogy a KGST országokon belül hazánk kapta meg a külső téri szerelvények festésének megbízható kifejlesztését, s erre a célra a MÁV-ot jelölték ki, amely az országban elsőként itt, Szegeden alakította ki a korszerű mű-

helyt. Jelenleg az említett berendezések festését kézi erővel, ecsettel végzik, helyhiányában legtöbbször a nyílt utcán. Az átadást követően gyors utat tesznek majd meg a munkadarabok. Először homokfúvással rozsdátlanítják, majd az olajfoltok eltávolítására a zsírtalanítóba kerülnek. Onnan az út a festékszóró kabinokba vezet, ott kapnak alapozó és végső színt, s végül az elektromos szárítószerkezetben nyerik el végleges állapotukat.

A másik épületben végzik majd az erőgépek közep- és nagyjavítását. A szerelőcsarnokot két gépbeállósra építették ki, ide jött át a gépműhely és a hegesztőműhely is. Ezzel az összes kiszolgáló műhely egy helyre került. Ebben az épületben alakították ki a jelfogófüggéses biztosítóberendezések gyártására szolgáló helyiséget is. A teljesen pormentes, elektromosan szigetelt helyiségben készülnek majd az állomási Dominó 55 típusú berendezések, valamint az egyedi fényzorompók szerelvényei.

Az új létesítménybe a közeli napokban először a festők költöznek be, majd a munkáktól függően a többi műhelyt is folyamatosan használatba veszik. Ezzel az üzem dolgozóinak több mint egyharmada költözik új helyre, kerül jobb körülmények közé.

Gellért József

Határátkelők korszerűsítése, a forgalom gyorsítása

Kedden Juhár Zoltán belkereskedelmi miniszter, az OIT elnöke vezetésével ülést tartott az Országos Idegenforgalmi Tanács. Egyebek között tárgyaltak Budapest hosszú távú idegenforgalmi fejlesztési koncepciójáról, melynek fő célja a fontosabb fejlesztési irányok és az alapvető követelmények meghatározása az ezredfordulóra.

A továbbiakban tájékoztatást hallgattat meg az OIT a Vám- és Pénzügyőrség idegenforgalmi tevékenységéről, az ideai szezonra történő felkészüléséről. Az elmúlt időszakban több intézkedés történt a közúti határátkelőhelyek fejlesztése, bővítése, korszerűsítése érdekében. 1984-ben további vámkezelőfülkéket telepítettek. Tervezik a szentgottárdi kamionsávok megépítését, valamint Nagylakon a teherforgalmi sáv bővítését. Az év legnagyobb beruházása az új sátorlajuhelyi közúti határátkelőhely építésének megindítása lesz.

Külön napirendi pontban foglalkoztak az első negyedévi idegenforgalmi tapasztalatokkal. Az első negyedévben a szocialista országokból 31 százalékkal érkeztek többen, mint az elmúlt év azonos időszakában. A rubelbevételek növekedése pedig még ennél is nagyobb arányú. Tizenhét százalékkal nőtt a tőkés országokból hazánkba látogatók száma, a konvertibilis bevételünk ehhez hasonlóan növekedett. A

külföldre utazó magyarok száma 13 százalékkal haladta meg a tavalyi első negyedévet. Összesen 708 ezren utaztak határainkon túlra.

Nemzetközi szimpozion a lézer alkalmazásáról

Optika '84 címmel négy-napos nemzetközi szimpozion kezdődött kedden a lézer alkalmazásának új területeiről, illetve az ezzel kapcsolatos berendezésekről az MTESZ székházában. A tanácskozáson — amelyet az Optikai, Akusztikai és Filmtudományi Egyesület több hazai és külföldi tudományos intézettel és szövetséggel közösen rendez — mintegy 150 előadásban a lézer ipari és tudományos hasznosítását; a lézerezés és az anyag kölcsönhatását, valamint a lézer gyakorlati felhasználásának számos más vonatkozását vitatják meg.

A tanácskozás résztvevői a nyitó előadásokban hangsúlyozták, hogy a lézer a termelés és a kutatás mind szélesebb területén válik hasznos eszközzé. A lézerezés mérés-technikai eszközök segítségével például ma már tízezred milliméternyi pontossággal ellenőrizhető a szerszámgepek működésének a precizitása, vagy a wolframszál pontos átmérője. A mérés-technika mellett a lé-

zert felhasználják az orvostudományban (lézerez akupunktúra), vagy például a nyomdaiiparban is. Ez utóbbival — lézerez fényvezetés, tördelés, szövegszerkesztés technikája — több külföldi előadás foglalkozik majd.

Speciális műszer gabonakombájnokhoz

Speciális műszert — úgynevezett fedélzeti komputert — fejlesztett ki a gabonakombájnokhoz a mezővárosi Magyar-Mongol Barátok Tsz műszaki gárdája. Az autórádióval alig nagyobb műszer tulajdonképpen egy programozott ellenőrző és mérőköszülék. A gabonakombáj vezetőfülkéjében, a kombájnos látómezőjében helyezik el. A műszer a gép működésének minden rendellenességét jelzi, s az egyes gépegszerek állapotáról, munkájáról is folyamatosan,

A Magyar Nemzeti Bank közgyűlése

A Magyar Nemzeti Bank kedden tartotta 1984. évi rendes közgyűlését. Megjelent Hetényi István pénzügyminiszter jelen voltak továbbá az állam, mint részvénytulajdonos képviselői, az igazgatóság és az elnökség tagjai, valamint a számvizsgálók. Timár Mátyás a bank elnöke nyújtotta be az 1983. december 31-i mérleget, az 1983. évi eredménykimutatást és az elmúlt üzletévről készített jelentést.

A közép- és hosszútávú elmozdulások közül az arany-, valuta- és devizakészletek és látraszóló követelések állománya 39,6 milliárd forinttal, 78,5 milliárd forintra nőtt.

A közép- és hosszútávú elmozdulások közül az arany-, valuta- és devizakészletek és látraszóló követelések állománya 39,6 milliárd forinttal, 78,5 milliárd forintra nőtt. A passzívák közül 1983 végén — az előző év végével egyezően — a részvénytőke összege 6 milliárd forint, a tartalékoké 4,5 milliárd forint volt.

A lekötött betétek záróállománya 339,8 milliárd forint, a látraszóló betéteké 180,9 milliárd forint. Előbbi 5,9 milliárd forinttal kevesebb, utóbbi 13,5 milliárd forinttal több az előző év végénél. A vállalatok és szövetkezetek betétei 1983-ban 6,1 milliárd forinttal csökkentek. Ezen belül az elszámolási betétek mérséklődése főként a vállalatok pénzügyi nehézségeire vezethető vissza.

1983. december 31-én 97,9 milliárd forint értékű bankjegy és érme volt forgalomban, 10,6 milliárd forinttal több, mint egy évvel ezelőtt.

Az eredménykimutatás szerint 1983-ban a Magyar Nemzeti Bank összes bevétele és jövedelme 60,9 milliárd forint, összes kiadása és ráfordítása 47,9 milliárd forint, s ezek különbözeteként nyeresége 13 milliárd forinttal több az előző évinél. A devizagazdálkodást 1983-ban a nemzetközi fizetőképesség javítására tett erőfeszítések jellemezték. Ezek mindenekelőtt a folyó fizetési mérleg aktívumát elősegítő, az előző évit meghaladó külkereskedelmi kiviteli többlet révén vezettek sikerre igen nehéz körülmények

szorban a népgazdasági terv kiemelt programjait segítették.

A világbanki programokban szereplő beruházások belföldi hitelezésének folytatásán történt. A forgóeszköz-hitelek iránt több okból nőtt az igény: emelkedtek az exportkintlévőségek; egyes termékekből túlzottan a készletek; az aszály több mezőgazdasági üzemnek hitel-visszafizetési gondokat okozott, nőtt a szanálások, veszteségrendezések száma stb.

Megmutatkozik a mérlegben a kül- és belföldi árkapcsolat és az export-össztözését szolgáló árfolyampolitika keretében a forintnak — a konvertibilis valutához képest — többszöri, összesen 8,2 százalékos leértékelése is.

A passzívák közül 1983 végén — az előző év végével egyezően — a részvénytőke összege 6 milliárd forint, a tartalékoké 4,5 milliárd forint volt.

A lekötött betétek záróállománya 339,8 milliárd forint, a látraszóló betéteké 180,9 milliárd forint. Előbbi 5,9 milliárd forinttal kevesebb, utóbbi 13,5 milliárd forinttal több az előző év végénél. A vállalatok és szövetkezetek betétei 1983-ban 6,1 milliárd forinttal csökkentek. Ezen belül az elszámolási betétek mérséklődése főként a vállalatok pénzügyi nehézségeire vezethető vissza.

1983. december 31-én 97,9 milliárd forint értékű bankjegy és érme volt forgalomban, 10,6 milliárd forinttal több, mint egy évvel ezelőtt.

Az eredménykimutatás szerint 1983-ban a Magyar Nemzeti Bank összes bevétele és jövedelme 60,9 milliárd forint, összes kiadása és ráfordítása 47,9 milliárd forint, s ezek különbözeteként nyeresége 13 milliárd forinttal több az előző évinél.

A devizagazdálkodást 1983-ban a nemzetközi fizetőképesség javítására tett erőfeszítések jellemezték. Ezek mindenekelőtt a folyó fizetési mérleg aktívumát elősegítő, az előző évit meghaladó külkereskedelmi kiviteli többlet révén vezettek sikerre igen nehéz körülmények

között. Ugyanis a külpiaci értékesítési lehetőségek nem javultak, az áruk az exportban jobban csökkentek, mint az importban, a cserearányok romlottak, s ez árversetést okozott. Az aszály is mérsékelte az aktívumképződést. E külső okokon kívül a hazai termékek versenyképességének elégtelensége is gátolta a nagyobb aktívum elérését. A külkereskedelmi mérleg növekvő aktívuma e fékező tényezők ellenére alakult ki. Emellett — a feszült nemzetközi hitelpiaci viszonyok között — külföldi források bevonásával is sikerült növelni devizatartalékainkat. (A külföldi hitel-felvételekről a sajtó az évi folyamán folyamatosan hírt adott.) A bank hitel-visszafizetési kötelezettségeinek folyamatosan és időben eleget tett.

A közgyűlésen a számvizsgálók — felülvizsgálatuk alapján — a mérlegnek és az eredményszámolásnak a törvényes előírások szerint történt helyes előkészítéséről, s ezeknek a bank könyvvitelével való egyezőségéről nyilatkoztak. Ezután a bank elnöke javasolta, hogy a közgyűlés a tartalékalapot a nyereség terhére egymilliárd forinttal 5,5 milliárd forintra, a részvénytőkéket pedig 4 milliárd forinttal tízmilliárd forintra emelje fel. Egyben felkérte a pénzügyminisztert, hogy az állam, mint részvénytulajdonos képviselőjében intézkedjen a költségvetés és a részvénytőke-emelés összegét fizesse be a Magyar Nemzeti Banknak. Javasolta továbbá, hogy a közgyűlés a következőképpen módosítsa az alapszabályt: „A bank alapitőkéje 10 milliárd forint, amely 500 ezer darab, egyenként 20 ezer forint névértékű részvényre oszlik”.

A közgyűlés a benvívott számadásokat, és javaslatokat megvitatta, majd szavazással egyhangúlag elfogadta. Megállapította: a megnövekedett alapitőke és tartalék, azaz a bank nagyobb tőkeereje javítja a hitel útján forgalomba kerülő pénz fedezetét fokozza a bank saját hitelforrásainak részvételi arányát a tartós ki-helyezésekben.

Szőlészet, borászat

Jobb érdekeltséget — Tanácskozás Szegeden

Fél évtizede, 1979-ben kapta meg a működési engedélyt a Dél-alföldi Szőlés- és Bortermelési Rendszer. Tegnap, kedden a Szegedi Állami Gazdaság fehér-tői üzemegegyében került a taggazdaságok képviselői elé az 1983-as évi mérleg. Sztanó János, a gazdaság és Marsi Mihály, a pincegazdaság igazgatója ecsetelte a termelési, illetve a borászati ágazat helyzetét az idej ten-

nivalókkal együtt. A tanácskozás munkájában részt vett és felszólalt Wahl Rezső, a megyei pártbizottság munkatársa, Bagó Ádám, a TESZÖV titkárhelyettese és dr. Tóth Mihály megyei fő-kertész is.

Több éves tapasztalatok alapján a termelést jellemző a nagy hozam és eredménykülönbségek. A kisteleki Új Élet Tsz-ben hektáronként 10,9, a domaszéki Szőlőfűrtben 9,9, vagy a mórálhalmi Homokkultúrában 8,1 tonnát szüreteltek, míg a balástyai Rákócziiban 4,6, a felgyő Alföldi Rónában 5,5, s a pusztaszeri Hétevezérben 4,5 tonna termelt. A nagy eltérésekben csak részben ludas az elmúlt évi aszály, amely viszont 26 százalékkal csökkentette az össztermést a 21 taggazdaságban. Ezt a kiesést azonban nem ilyen mértékben érezték meg az üzemek mert a közös kockázatvállalással csak 11 százalékkal kaptak kevesebbet szőlőjükért a pincegazdaságtól. A termelési együttműködés 13 tagjánál volt ráfizetéses, és csak 8-nál nyereséges a szőlészkedés. A szakemberek megállapították, hogy hektáronként legkevesebb 6,5–7 tonnás termés kell a befektetések megtérüléséhez.

Egyértelmű feladat tehát a szőlészetekben a gazdaságosság fokozása. Ehhez legjárhatóbb út az egy hektárra jutó hozamok, a minőség növelése és a ráfordítások mérséklése. Az együttműködés alapján folyamatosan növeli a Dél-alföldi Pincegazdaság a feldolgozó kapacitását. Az elmúlt évben adták át rendeltetésének a kékszőlő feldolgozó vonalat a csongrádi pincészetnél, ami 28 millió forintos ráfordítást igényelt. Az üllési pincészet rekonstrukciója 4 millióba, a szőregi szabályozható hőföldi Rónában 5,5, s a pusztaszeri Hétevezérben 4,5 tonna termelt. A nagy eltérésekben csak részben ludas az elmúlt évi aszály, amely viszont 26 százalékkal csökkentette az össztermést a 21 taggazdaságban. Ezt a kiesést azonban nem ilyen mértékben érezték meg az üzemek mert a közös kockázatvállalással csak 11 százalékkal kaptak kevesebbet szőlőjükért a pincegazdaságtól. A termelési együttműködés 13 tagjánál volt ráfizetéses, és csak 8-nál nyereséges a szőlészkedés. A szakemberek megállapították, hogy hektáronként legkevesebb 6,5–7 tonnás termés kell a befektetések megtérüléséhez.

A tanácskozáson Gyömbér László, a társulás vezetője kifejtette, hogy a rendszer tovább fokozza a termelő-üzemek érdekeltségét a termelés fejlesztésében. Mivel esetenként indokolatlanul magasak a ráfordítási költségek a gazdaságok igénye alapján felülvizsgálják az alkalmazott technológia hatásfokát is.

T. J.